

і для спорту, і для офісів, створюючи середовище для відпочинку комфортнішого, ніж на землі [4, с. 32].

У деяких країнах переходять до озеленення дахів практично у всіх міських будинках – від адміністративних до житлових і промислових, особливо якщо вони примикають до житлових територій. Місцева влада Німеччини, наприклад, висуває особливо жорсткі вимоги, вводячи податки для тих, хто не використовує озеленення на даху. Газони в швейцарських містах займають до 25 % плоских дахів нових комерційних будівель, а у Німеччині обов'язковою умовою проектування є озеленення дахів будівель, зокрема скатних дахів. У Японії діє принцип розбивати сади на всіх дахах, чия площа перевищує 100 м². Цікаво, що вартість озелених дахів порівняно зі звичайними становить від 11 до 26 % або всього 0,1 % від загальних капіталовкладень на будівництво будівлі [5, с. 103].

Зелені покрівлі – це нові рекреаційні зони, дитячі майданчики, солярії, відкриті кафе в кращих традиціях і, нарешті, міні-парки – царство гармонії та умиротворення. Відтворюючи втрачений рослинний світ на дахах і терасах, ми допомагаємо відтворювати життя на Землі.

Список використаних джерел

1. Кучерявий В. П. . Озеленення населених місць. Львів: Світ, 2005. 456 с.
2. Charles W. Harris. Time – savers standards: for landscape architecture. Design and construction data. New York. 2002. 923 p.
3. Шулдан Л.О. Сади на штучних основах як засіб гармонізації міського середовища *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті: Збірка наукових праць вузів художньо-будівельного профілю України та Росії.* 2005. № 4,5. С. 51–58.
4. Максим'юк Т. Традиції мистецтва композиції саду. *Архітектура. Будівництво. Інтер'єр. Мистецтво.* 2004. № 1. С. 32–34.
5. Udo Weilacher. Syntax of Landscape. Boston. 2005. 197 p.

Євген ПЛЕНГЕЙ, студент 1 курсу ОС «Магістр» спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»
Науковий керівник: **БЕЗВІКОННИЙ Петро Васильович**,

канд. с.г. наук, доцент кафедри садово-паркового
господарства, геодезії і землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ МАЛОГО САДУ

Питання створення зелених насаджень на дачній або заміській ділянці, ландшафтний дизайн території навколо будинку в містечку чи селі стали сьогодні особливо актуальними, оскільки озеленення та благоустрій присадибної ділянки дозволяє одночасно вирішити декілька задач: організувати відпочинок і фізичну працю, естетично оформити територію та вирощувати сільськогосподарську продукцію для потреб сім'ї [1, с. 103].

Щоб досягти комфорту і гармонії, недостатньо побудувати гарний будинок з усіма зручностями та розкішними інтер'єрами, а необхідно подбати і про дизайн прибудинкової території.

При організації простору на присадибній ділянці враховується навколишня ситуація, існуюча забудова, сторони світу, пануючі вітри, стан ґрунтів та інші природно-кліматичні показники місцевості, площа та конфігурація ділянки [2, с. 72].

Найвигіднішими для облаштування є ділянки:

- де можна організувати вхід та виїзд з кількох сторін, що забезпечує багато варіантів розміщення будинку;
- на підвищеннях, де будівля домінуватиме над оточенням і не загрожуватиме підтоплення ґрунтовими водами;
- ділянки з південним, південно-східним та південно-західним ухилом рельєфу, які отримують достатньо сонця і тепла протягом усього року;
- з мальовничими видами на навколишній ландшафт, які збагатять власну ландшафтну композицію і візуально розширять межі ділянки з невеликою площею [3, с. 265].

Важкими для освоєння є маленькі вузькі ділянки з проїздом уздовж короткої сторони. З невеликих ділянок найвдалішими є ті, конфігурація яких близька до квадрата, з проїздом вздовж північної сторони.

Розташування житлового будинку в глибині садиби не вигідне, оскільки збільшується площа проїздів, які не можна раціонально використати, і зростає потреба в коштах на їхнє облаштування. Невдалим також є розміщення великого будинку посеред ділянки з вузькими смугами землі з обох боків від будівлі. Найкращим вважається розташування житлового будинку, орієнтованого вікнами на південь, південний схід та південний захід, на підвищенні в північній частині ділянки.

Планування будинку, розташування вікон і входів враховуються при розбивці ділянки на зони. Перед вікнами вітальні найкраще організувати парадну частину. З вікон кухні зручно спостерігати за дитячим майданчиком, який облаштовують з урахуванням вимог безпеки з екологічних, теплих і нетравматичних матеріалів, перевага віддається дереву і пластику.

Куточок тихого відпочинку влаштовують під вікнами спальних кімнат, ізолювавши його від поглядів з вулиці та від сусідів. У найзатишніших куточках саду розміщують альтанку. Господарську зону планують в глибині ділянки, приєднавши до зони городу і відділивши декоративними посадками. Зону саду і городу можна розмістити на території окремо або фруктові дерева розподілити по ділянці, вписавши їх у дендрологічні композиції. Важливо враховувати сумісність дерев у саду [4, с. 37].

Бажано максимально використовувати рельєф ділянки. Природний ухил, низинки, пагорби краще зберегти. На крутих схилах виникає необхідність влаштування підпірних стінок, терас, сходів, є можливість влаштування водойми на терасі або каскаду. Рівна поверхня найкраще підійде для планування ландшафтних композицій у регулярному стилі.

В озелененні присадибних ділянок використовують багаторічні хвойні, листяні деревні та кущові, а також трав'янисті одно-, дво- та багаторічні рослини. Кожна з цих груп рослин використовується окремо або у різних поєднаннях.

Трав'яні рослини, до яких відносять різні види газонних трав, а також багаторічні та однорічні квіти, використовуються для заповнення зон вільних від посадок дерев і кущів. За допомогою квітників можна оформити планувальні вузли ділянки та удосконалити художній образ об'єкта озеленення [5, с. 3].

При виборі видів дерев чи кущів важливо враховувати кліматичні умови, принципи розміщення і декоративні властивості рослин, а також те, як ці рослини будуть виглядати з роками.

При проектуванні необхідно враховувати не лише побажання, естетичні смаки та фінансові можливості замовників, тенденції ландшафтної моди та критерії стилів садового мистецтва. Щоб ландшафтний дизайн території був гармонійним і стилістично завершеним, необхідно:

- враховувати особливості рельєфу, який визначає основні елементи ландшафтного дизайну на ділянці;

- узгодити стильову відповідність елементів благоустрою та озеленення території із загальним дизайном будинку (присадибна ділянка повинна гармонійно доповнювати або контрастно підкреслювати архітектурні особливості будівлі);

- враховувати площу і конфігурацію прибудинкової території, від яких безпосередньо залежить тип, вид і розміри вибраних декоративних елементів, малих архітектурних форм, спосіб озеленення і розміри функціональних зон;

- здійснити підбір рослин з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов та інших особливостей конкретної ділянки [6, с. 101].

Дотримання цих принципів та особливостей планування присадибних ділянок дозволить створити функціональні, естетичні, цілісні й стилістично завершені об'єкти ландшафтного дизайну.

Список використаних джерел

1. Крижанівська Н.Я. Основи ландшафтного дизайну. Київ : Кондор, 2009. 220 с.

2. Синяньська О. М., Семко О. В., Філоненко О. І. Особливості формування екопоселення в Україні. *Комунальне господарство міст*, 2014. Вип. 116. С. 72–74.
3. Кучерявий В.П. Ландшафтна архітектура: підручник. Львів: «Новий Світ-2000», 2017. 521 с.
4. Крижановська Н.Я., Шушлякова О.С. Рослинні угруповання як засіб формування об'єктів ландшафтного дизайну. Методичний посібник для самостійної роботи студентів 4-5 курсів за напрямом підготовки 1201 – «Архітектура». Харків: ХНАМГ, 2009. 88 с.
5. Безвіконний П. В., Тарасюк В.А., Потапський Ю.В. Вплив мінеральних добрив на ріст, розвиток тюльпанів при ранньовесняній вигонці в умовах захищеного ґрунту. *Таврійський науковий вісник: Сільськогосподарські науки*. 2022. Вип. 128. С. 3–10.
6. Дудин Р. Б. Консервація, реставрація та реконструкція садово-паркових об'єктів: навч. посібник. Львів: Манускрипт, 2016. 192 с.

РЕМІШЕВСЬКИЙ Тимур, студент1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності 206 «Садово - паркове господарство»
Науковий керівник: **М'ЯЛКОВСЬКИЙ Руслан Олександрович**,
доктор с.-г. наук, професор кафедри садово-паркового господарства,
геодезії і землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

СУЧАСНА ЕСТЕТИКА САДУ У СТИЛІ КАНТРИ

Традиції поєднання городництва та естетики саду дуже сильні і мають давню історію, що налічує кілька століть як у західноєвропейському садово-парковому мистецтві так і на теренах нашої країни. Наразі інтерес до декоративних посадок із овочевих і пряно-ароматичних рослин посилюється і широко використовується не тільки як спосіб оформлення приватних садиб, а й у дизайні міських просторів. У останні роки принцип поєднання у садово-паркових композиціях декоративних і корисних культур став однією із актуальних тенденцій у ландшафтному дизайні.